

Urmare in pag. 4.

О- глядеть так: беки — Зирко, беки — Оршуа, беки — Цехомский, менко, Гузен, бинский, Мос- Как сообщ- дитель коман- подии майор став гостей б- следующими ский, Ставчу Бельния, Ва- вадия, Нета Богдан. Завтра п- ступит клуб- Первый и- ский, второ-

ПОСЛЕДНИЕ ИЗВЕСТИЯ

БОМБАРДИРОВКА БАЗЫ ПОДВОДНЫХ ЛОДОК

БЕРЛИН. 24. (Бугпресс). Германское Верховное Командование из Генеральной Ставки Фюрера в сводке от 24-го июля 1942 года передает:

Как уже сообщалось в экстренной сводке, германские авиация совместно с частями румынскими и словацкими отрядами, деятельно поддерживаемые авиацией, прорвали по всему фронту у Ростова главную глубокую оборонительную систему города и после жестоких боев взяли город Ростова — главный железнодорожный центр и порт. В настоящее время производится очистка города от остатков разбитых советских войск.

В области Большой Луки на германские пехотные дивизии и мотомеханизированные части сломали сопротивление новых советских подразделений, причем, во время этих операций было уничтожено 69 советских танков и 29 орудий.

Северо-западнее Воронежа германские войска, отбив вражеские атаки, перешли в контрнаступление и разбили неприятельские войска.

Соединения германских бомбардировщиков и пикировщиков в непрерывных и напряженных боях нанесли противнику тяжелые потери.

На участке фронта у Волкова и перед окруженным Ленинградом отражены возобновленные атаки противника. Скопления неприятеля на пехотных позициях были рассеяны огнем нашей артиллерии.

ПОРАЖЕНИЕ АНГЛИЧАН

РИМ. 24. (Бугпресс). Корреспондент агентства „Стефани“ передает с африканского фронта, что генерал-фельдмаршал Ромель лично руководил 22-го июля крупными боями на египетском фронте. В этих боях было взято более тысячи английских солдат в плен и разбито около шестидесяти неприятельских бронемашин и танков.

„ИДЕЙНЫЕ“ ГРАБИТЕЛИ

МАДРИД. 24. (Бугпресс). В Мадриде обнаружена и арестована банда коммунистических преступников. Главари ее — бывшие руководители ГПУ Мадрида и интернациональных коммунистических бригад. При аресте этой банды, которая ставила перед собой террористические цели, были конфискованы огромные запасы драгоценностей и золотых монет, награбленных этими „идейными борцами“ во время многочисленных реквизиций.

На фронте Северного Ледовитого океана боевые самолеты нашей авиации ожесточенно бомбардировали базу подводных лодок и военные сооружения гавани Полярная.

За вчерашний день неприятельская авиация потеряла 83 самолета. Семь наших самолетов не вернулись на свою базу.

В Египте продолжают бои в районе у Эль-Аамайна. Итальянские части заняли оазис Сива.

Соединения нашей боевой

авиации принимали деятельное участие в наземных боях. В воздушных боях над пустыней зенитной артиллерией и в боях над островом Мальта сбито 18 британских самолетов.

При дневных и ночных налетах на Великобританию наши самолеты сбросили свои бомбы на аэродромы и военные заводы средней и восточной Англии.

В течение вчерашнего дня над побережьем оккупированных западных областей сбито 9 британских самолетов.

Сражение в Египте

РИМ. 24. (Бугпресс). Главный Штаб Итальянских Вооруженных Сил сообщает: еще 20-го июля наши войска заняли оазис Сива.

В ожесточенной борьбе 22 июля особенной храбростью отличился 3-й батальон 61-го пехотного полка и 65-й полк Триеста.

Авиация была особенно активна на всем протяжении фронта. В многочисленных воздушных боях сбито три Спитфайера и три Кертиса. Вражеская авиация пыталась атаковать центры нашего тыла

БОМБАРДИРОВКА СОВЕТСКИХ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ

БЕРЛИН. 24. (Бугпресс). 23 июля германская авиация вновь совершила успешный налет на железнодорожные пути, идущие на юго-запад от Москвы. Железнодорожные сооружения, уже неоднократно бомбардированные, получили новые непоправимые поражения. Много вражеских поездов с ценным военным имуществом и пополнением было разбито.

БОЛЬШЕВИКИ РАЗРУШАЮТ ДВОРЕЦ СОВЕТОВ

СТОКГОЛЬМ. 24. (Радор). По полученным здесь сведениям, большевистские власти приказали разрушить московский Дворец советов, который еще не закончен и использовать железный скелет этого дворца для военных надобностей.

Газета „Нью Йорк Геральд Трибюн“, которая получила эти известия из Москвы, добавляет, что это решение было принято вследствие нужды, какую чувствует Советский союз в железе.

СМЕРТЬ РЕГЕНТА ГОСУДАРСТВА ТАИ

ТОКИО. 24. (Радор). Корреспондент агентства „Стефани“ передал известие, полученное агентством „Дожей“ о том, что принц Иодия, ре-

и понесла при этом огромные потери: два неприятельских самолета было сбито истребителями, два — противозенитной обороной и два — германскими самолетами.

Налеты на остров Мальта продолжались с прежним ожесточением. Германские истребители сбили четыре вражеских самолета и, кроме того, еще два самолета были сбиты итальянскими летчиками.

На Северном участке фронта

БЕРЛИН. 24. (Бугпресс). На северном участке восточного фронта отбито наступление крупных советских частей. Потери, которые большевики понесли на этот раз, надолго приостановят попытки совет-

ского командования снова атаковать германские позиции.

На участке фронта к югу от Ильменского озера за четыре последних дня уничтожено 55 советских танков.

Большевистские войска снова при поддержке авиации и бронетанковых частей атаковали передовое укрепление у Волхова. Частичные успехи советских войск были ликвидированы. В боях за последние дни здесь уничтожен 31 советский танк.

Турция закрыла границу с СССР

БЕРЛИН. 24. (Радор). В официальном сообщении говорится, что по информации полученным за границей, о том, что турки закрыли некоторые части своей границы с СССР, давая понять, что вследствие боев на южном участке восточного фронта, советские войска смогут проникнуть на турецкую территорию. По мнению берлинских политических кругов, эти меры выявляют точку зрения Турции относительно возможностей развития политических событий.

ПЕРВАЯ ТРЕВОГА В КУЙБЫШЕВЕ

СТОКГОЛЬМ. 24. (Бугпресс). Корреспондент агентства „Стефани“ передает:

Как сообщают, в среду утром в первый раз была объявлена тревога в Куйбышеве, местонахождении советского правительства. Тревога продолжалась около двух часов.

За этой тревогой последовала другая, короче первой.

ХОД ВОЙНЫ

ЗНАЧЕНИЕ ЗАНЯТОГО РОСТОВА

АНТИБОЛЬШЕВИСТСКАЯ КАМПАНИЯ

Как мы сообщили вчера в экстренном выпуске, германские, словацкие и румынские войска, продолжая свое наступление на восточном фронте, прорвали сильно укрепленные оборонные позиции большевиков и заняли штурмом важный железнодорожный узел и порт — Ростов.

Кому известна история ожесточенных боев, происшедших на ростовском участке в течение этой кампании, тот может представить себе, какую важность имеет этот город для стратегических сражений на южном участке фронта.

Созданный в 1741 году в виде крепости Ростов быстро растет, являясь мостом между Кавказом и Донецким бассейном. Число жителей, которых в 1897 году насчитывалось 119.000 человек, вырастает в 1939 году до 510.000 человек. Окружающая местность, весьма пригодная для сельского хозяйства, превратила Ростов в важный центр обмена различных продуктов, а его местонахождение на пересечении сухопутных и морских дорог превратило его в важный узел сообщения. Недавно прорытый канал к

Азовскому морю дает возможность судам даже большого тоннажа входить в Ростовский порт.

Железная дорога Ростов — Воронеж — Москва, а также Ростов — Грозный, Махач — Кала — Баку является самой главной железнодорожной связью города. С устьем Дона город связан широкой сетью железных дорог. Через город проходит также нефтепровод, ведущий к нижнему Донцу. Канал Волга — Дон создает водную связь с северными и центральными областями Советского союза. И, наконец, два больших аэродрома превращают Ростов в крупный воздухоплавательный центр.

Нужно также подчеркнуть и промышленное развитие Ростова. В городе имеется два судостроительных завода, 5 морских доков, один авиазавод, один автозавод, 6 военных заводов, 2 завода сельскохозяйственных машин, из которых один самый большой в СССР, один вагоностроительный завод, завод мотоциклов, много литейных заводов, много сборочных фабрик, три химических завода и хорошо организованные заводы пищевой промышленности.

Из этого ясно вытекает, какой важный промышленный пункт потеряли советы с падением Ростова, что заставляет лондонский радиопост весьма обеспокоиться, передавая сегодня ночью сообщение, напечатанное в „Красной

звезде“, в котором признается, что „наши войска снова были вынуждены отступить от Ростова перед превосходящими германскими и союзными войсками“. Между прочим, диктор лондонского радиопоста заявил о том, что германские войска форсируют сейчас Дон возле Цимлянска, что положение критическое и что большевики были вынуждены покинуть также и Новочеркасск.

На остальных участках фронта бои развиваются следующим образом: на северо-западе от Воронежа отбиты советские атаки. Перед Волховом и Ленинградом также отбиты некоторые советские атаки.

В Северном Ледовитом океане база советских подводных лодок в Полярном (Кольский залив) подверглась ожесточенной бомбардировке со стороны германских самолетов, вследствие чего вспыхнули пожары на соседних предприятиях.

В течение вчерашнего дня советы потеряли 88 самолетов.

СЕВЕРНАЯ АФРИКА

Диктор лондонского радиопоста заявил вчера вечером, что в области Эль-Аамайна произошли жестокие бои, во время которых англичане понесли большие потери.

Оазис Сива занят итальянскими войсками, в связи с чем англичане потеряли более 1000 чел. пленными.

Георгий Ион ПОПЕСКУ.

„SÂNGELE APĂ NU SE FACE“

(urmăre din pag. 1-a)

Ea a contribuit într-o măsură mare la pregătirea zilelor istorice de astăzi și la cunoașterea fraților de sânge dintre Nistru și Bug.

Noi, cei mai bătrâni intelectuali transnistrienți, după ce am forțat hotarul Tării sub gloanțele bolșevice trecând Nistrul și după ce ne-am oțelit sufletul la sânul Patriei Mamie, astăzi suntem fericiți că ne aflăm iarăși în mijlocul fraților noștri. Suntem fericiți să constatăm la fața locului acel adevăr pe care l-am propovăduit atâta ani.

Ni se umple inima de bucurie când vedem că la chemarea noastră au răspuns din toate colțurile Transnistriei învățătorii moldoveni care la cursurile din Tiraspol de sub conducerea eminentului profesor leșan Bărsănescu se adaptează cu atâta râvnă, cu atâta bucurie la cartea românească; când vedem că ei, tineri învățători și chiar mai în vârstă ca niște adevărați elevi ascultători și sârguitori sorb cuvintele profesorilor, apoi, în afară de cursuri răsfiolesc cu mare plăcere câte o carte și câte un ziar românesc.

Ni ce umple inima de bucurie când vedem bisericile pline de credincioși ascultând cu evlavie sfânta slujbă în limba dulce românească atât de mult așteptată și dorită.

Datorită puterii sângelui și a gralului românesc, tinerele viastare transnistrie au început să se manifeste și în artă, conducând și organizând teatre și trupe artistice compuse din forțe și elemente curat transnistriene, ca organizatori de coruri ale căror cântece și doine românești răsună dulce și puternic peste plaiurile Transnistriei. Este suficient să amintim deocamdată, organizarea teatrului din Tiraspol de artistul și scriitorul Dominte Timonul, organizarea spontană a unei trupe din Dubăsari și a corului „Dorul Bugului” care prin manifestările și reprezentațiile lor cuceresc inimile ascultătorilor.

Pe zi ce trece, se observă

valorificarea calităților naționale, un progres uimitor care ne bucură și ne întărește convingerea că sacrificiile noastre nu s-au făcut în zadar.

După războiul de desrobire acum în Transnistria se petrece războiul spiritual care, întărește pozițiile cucerite de viteaza armată română de sub căpetenia gloriosului Mareșal Ion Antonescu și redeșteapță sufletele la o adevărată viață națională.

Transnistria este a noastră, a Neamului întreg. Pe mormintele eroilor români s'a născut o nouă viață fericită și românească, căci „Sângele apă nu se face“.

Arhip Ghirea.

Românce din Bucovina

MOLDOVENII CU NUMELE POCIT

Pocitul numelui Moldovenilor din Transnistria și din Basarabia s'a făcut de către neamurile străine, care ziceau că așa cum sunt, sună urît, dacă nu poartă în coadă un „ov“, „schl“, sau „ev“.

Pocirea numelui de familie însă, avea un alt dedesubt și prin aceasta se căuta ca ramura de neam moldovenesc din Basarabia și din Transnistria, să-și plădă urma și originea, amestecându-se cu numele stricte în familia străină, care vroia să se arate mare, puternică și numeroasă.

O parte dintre Moldoveni nu și-au schimbat familia, iar astăzi

ei au intrat cu mare cinste în familia din care cu adevărat trag; iar alții s'au lăsat să-și pociască numele și pocirea s'a făcut atât de dibac, încât Moldovenii cu toate că nu cunosc o altă limbă, afară de moldovenească vorbesc de părinți și bunici lor, sunt socotiți de neam străin.

Lucrul acesta a mîhnit neamul românesc și pe înțeleptii cu numele schimbat. Ca să facă dreptate întregului neam românesc de pretutindeni, a hotărât ca toți acei care au numele de familie pocit, să recapete familia de bășină prin întoarcerea la numele avut.

Așa bunăoară, pe un moldovean îl chiamă Ion Pociu, în străinul l-a schimonosă în Ivan Rotișev, sau în Rotșev.

Iacă cum se putea pociti un nume moldovenesc.

Dar, nu numai unul, ci copiii și nepoții veniți departe pe lume cu numele familiei stăleț și cu toate că cunosteau nicio vorbă în loc de Rotișev, ei se numeau în loc de leagăn Rotșev.

Pentru ca să se înălțare stă mare nedreptate, care făcut fraților moldoveni din Basarabia și din Transnistria legile de astăzi învoiesc cu nume schimbate, să recapete, făcând o petă privința aceasta. Basarabienii astfel de nume pocit, zic schimbarea numelui.

Aici în Transnistria însă, crul acesta se face foarte puțin, pentru că Moldovenii nu poartă drum să apuce. Deaceia ar fi foarte bine să se sfătuiască cu ei din sat, cu învățătorul, oricare funcționar; acceptând îndreptă pe drumul drept.

Si asta nu trebuie să se întârzie, căci cu cât va fi mai târziu cu atât va fi mai rău. Dominte Timonul

FOLCLOR TRANSNISTRIAN

CULEGERI din POPOR

(DIN COLECȚIA PROF. I. M. MINCULESCU-VOIA)

Cantec de jale

Decât maică mă făcei,
Mai dine, capu-ni rupei,
Si pe apă, ni-l dădeți,
Si șioroi ni-al șluche,
Si nămol ni-l nămole.
Ești măicușă'n deal la cruce,
Si-i vede'ncoțor m'or duce,
De m'or dușe spre Moscova,
Să știi maică că-s moscal.
De m'or dușe spre Ales,
Să știi, maică, că-s ales.
De m'or dușe spre Chișinău,
Să știi maică, că-s om rău.
De m'or dușe spre Binderi,
Să știi, maică, că-s boier.

Frunzuleana loboda

Frunzuleană lobodă,
Toată lumea slobodă.
Numa eu șad la'nchisoare,
Făr'de mâini, făr'de picioare
Vinde-ni, maică, merele,
Si-ni descuie șerele.
Serele o rușinat.
De discuet eu nu le pot
De ișit eu vreu să ies.
Vinde-ni, maică, nușile,
Si-ni descuie ușile.
Vinde-ni, maică, hainele,
Să-mi cumpăr eu hamurele.
Să-ni îngâm pe Murgurel,
Să-ni viu acasă la niata,
La niata și la tata,
Si la frați și la surori.

Auzite dela Maria Turcan din Com. Slobozia Jud. Tiraspol.

Cantec popular

Pe cel deal strălucit,
Sade-un șarpe'ncolăcit,
Si suge dintr'un voinic.
Trec doi oameni, doi drumești.
— „Oameni buni, ce voi sunteți,
Săriți și mă rătuiți“.
Dar șarpele zicea:
— „Dacă voi mi l-ați lua,
Eu pe voi, voi u apuca,
Căci, când mă-sa l-a făcut,
Mi-e mi l-a dăruit.
Pe picioare mi-l legăna,
Cu mănua-t mângăia
Si din gură-l blăstăma:
— Dragu mamii copilaș,
Cum îni suji tu sânurile,
Sugă-ți șarpui sânjele.
Dragu mamii copilaș,
Cum îmi frânji tu brațele,
Roadă-ți șarpui oasele.

Bine-i sta...

Bine-i stă la cer cu lună,
Ca și mândrei cu cunună.
Bine-i stă la cer cu stele,
Ca și mândrei cu mărgele,
Cu alune mărunțele
Să-mi calce margul pe ele.
Să-i trosnească sub picere
C'asa-i place mândrei mele.

Auzite dela Alexandra Muntean din Com. Slobozia Jud. Tiraspol

Cantec de masa

Oameni buni, femei voioase,
Iar poftim la mine'n casă.
După masă vă puneți,
Si din masă mi ajungeți.
A mea dragă nevăstuică,
Cu dulceață, cu miezi de nucă,
Cu bucate, cu ospăți,
Mi-a dres masă cum vedeți.
Rădicați în sus păharul.
Cu vin limpede de vară.
Dela sufletul curat,
Să cântăm toți răsunat.
Oameni buni, femei voioase,
Ajungeți, poftim din masă.
Nu vă rușinați prin colți,
Că suntem ai noștrii toți.

Cantec de jale

Fă-mă Doamne ce mă-i face.
Fă-mă fluturaș de arjint,
Cu aripioarele de vânt,
Să-mi sbor seara pe pământ,
La măicușă la mormânt.
Să mă jălui cum trăiesc
Viața cum o viețuiesc
Să mă dau eu pe pământ dela cap
Mare-i lumea eu nu'n cap.
Să mă dau dela picioare,
Că rău inima mă doare.
Copilul cel sărac,
Nimănu-i nu-i este drag.
Când mănăcă cleafăiește,
Si când doarme foroiește,
Si când merje zdupuește,
Cu ropița descreștă,
Si coșifa despletită.

SINCERITATE JIDOVEASCĂ

Sdrul și Crăciun, se cunoșteau de mitei. — Părinții lor erau vecini. — Când erau copii, Crăciun numai cu Sdrul se juca. Se iubeau, vai de lume. Dar le părea rău că nu pot merge amândoi la o școală.

Se făcură mari.
Pe Sdrul îl dădură părinții la meșteșug, Crăciun învăță și el o meserie. Eșiră calfe.

Ca lucrători, amândoi se plimbau, amândoi se sfătuiu. Nu vedeai pe unul undeva, fără să fie și celalt. Erau nedespărțiți.

Făcură câte o pușculiță. Adu-nară în câțiva ani câte o sumu-liță cu care văzură ei că, dacă s'ar întovărăși, ar putea deschide o prăvălie.

Se puseră tovarăși și se făcură negustori.

Crăciun de-o parte, Sdrul de alta, și amândoi cu o

hărnicie la care răvneau toți, făcură ca prăvălia lor să dobândească o mare vază.

Când făcură catalogia la trei ani, ei se încredinșară că pot să se mai întinză.

Se întinșă cu negoșul, și tot cu bine le merse, pentru că ei umblau cu dreptate.

Nu după multă vreme, Crăciun se însură. Mai din zestrigoară, mai din câștigurile agonisite dela prăvălie, își făcu o casă.

Se însură și Sdrul.

Căsătorii fiind, obiceiurile neamului lor li făceau să se ducă încotro le mergeau nevestele.

Se hotărâră a desface tovarășia.

Impărțirea câștigului se făcu în toată regula și cu toată dragostea unor prieteni. Luară una și una.

Fiecare din ei își deschise o nouă prăvălie.

Si așa și tot le mergea bine; căci erau harnici și muncitori, dreptul lui Dumnezeu.

Trecuseră câțiva ani.

Întro zi întâlnindu-se, merșă să se cîntească.

Se întrebă despre familie, despre trebuințele negoșului și despre câte alea toate. Si tot întrebându-se, goleau mereu la pahare, fără să bage de seamă că începuseră a se tîmăia.

Din una din alta ajunseră a-și povesti cât de bine trăiau împreună și cât se iubeau.

Crăciun zise lui Sdrul cu obișnuita lui inimă deschisă de mai înainte.

— Mă, oarele, acum ne-am despărțit; nu mai avem nici o darăveră unul cu altul. Am auzit că oarele nu mănâncă până n'o înșela pe un român. Spune-mi drept, m'ai înșelat cu ceva în tovarășia noastră?

Oarele, cam matos, îl luă gura pe dinainte și spuse drept, zicând:

— Să-ți spun drept, mă române. În tovarășie nu te-am înșelat cu nimica, fiindcă am auzit că nu se alege nici prafu de pe tobă de tovarășia aceea unde se fură; dar îmi mărturisesc păcatul.

Când te-ai însurat și făcui casă cu zestrigoară luat, mi-a fost necaz de fii tu mai bogat decât Atunci, am luat o treacă umplut-o cu păduri de lemn și am aruncat-o în casă, nu era de tot isprăvit am făcut.

— Auzi dumneata dracului, răspunse Crăciun zând cu hohot. Mă murea cum cioarele de neam odihni în casă nouă și fimea steluțelor.

Tot eram eu hotărât din pricina asta; să știu că negreșit am să-i pui pe Crăciun se fîna de

și fără a spune cîntec, de atunci pe toți căpîștea, că tovarășie cu cine nu faci, de i-ar adăuna cu sarea.

P. Ispăș